

УДК 747.012

ЗАСОБИ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОЇ ВИРАЗНОСТІ ІНТЕР'ЄРІВ ГОТЕЛІВ В ЕТНОСТИЛІСТИЦІ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ

РУДИНСЬКА Ганна

Київський національний університет культури і мистецтв, Україна

Висвітлено характерні прийоми вираження художньої мови (планування, колір, орнамент, матеріал, освітлення), що визначаються як змістова основа формотворення художнього образу традиційних готелів. Визначено засоби художньо-образної виразності інтер'єрів готелів в етностилістиці Українських Карпат. Запропоновано основні принципи інтеграції елементів українського народного побуту в сучасне предметно-просторове середовище готельних закладів.

Ключові слова: засоби художньо-образної виразності, дизайн інтер'єру, готелі, традиції, етнодизайн, Українські Карпати.

ВСТУП

Останнім часом в дизайні середовища громадських будівель простежується тенденція тяжіння до Європи, що поступово призводить до втрати етностилістичної своєрідності українського архітектурного простору. Багата культурна спадщина Карпат – джерело художньо-образних засобів виразності, відповідних до етнічних традицій та духовно-матеріальних цінностей народу. Завдяки орієнтації на прийом гостей, готель сміливо можна вважати візитною карткою регіону/країни. Саме тому інтер'єр готелів потребує уособлення у своїй суті і зовнішньому вигляді етностилістичних рис та своєрідних художньо-образних ознак, притаманних виключно проявам етнодизайну в Українських Карпатах [4].

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Створення гармонійного середовища готелів є актуальною проблемою сьогодні. Готельно-ресторанна індустрія на території Карпат розвивається надзвичайно стрімко. Різноманітність природних умов території, наявність неповторних краєвидів та лікувальних ресурсів сприяли формуванню курортного регіону міждержавного значення.

В умовах сучасної конкуренції і подекуди нехтування національними історико-культурними традиціями в дизайні внутрішній простір громадських закладів втрачає свою соціально-культурну ідентифікацію. Саме тому останнім часом активно ведуться пошуки сучасних засобів виразності інтер'єрів, що відображають народні традиції.

Визначним етапом у створенні гармонійного середовища закладів готельного типу є органічна інтеграція традиційних та новітніх засобів художньо-образної виразності в предметно-просторове середовище таким чином, щоб простір готелю, отримуючи новий сучасний зміст, не втратив при цьому своїх етнічних рис. Тому актуальним питанням є дослідити та систематизувати засоби художньо-образної виразності інтер'єрів готелів в етностилістиці Українських Карпат, що має слугувати інтеграції надбань національної культури зазначеного регіону в сучасну проектну практику, розширюючи можливості художньо-образного формотворення внутрішнього середовища готелів сьогодні.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Важливим засобом художньої виразності інтер'єру є *декоративно-оздоблювальні та канонічні елементи*. Це можуть бути предмети домашнього вжитку: керамічні, дерев'яні, металеві вироби; вироби з тканини; меблі; знаряддя праці; монументально-декоративний живопис, у яких проявляється синкретичність етнічних мотивів, що передбачає зв'язок різних видів практичної та художньої діяльності. [3; 126] Меблі, посуд, начиння та дрібні господарські речі з дерева майстри оздоблювали гравійованим різьбленням, ощадливо будуючи чіткі та лаконічні геометричні орнаменти з невеликої кількості елементів та мотивів (клинці, «кривулі», ромби, очка, розети тощо). [2; 179]

Символьно-знакові системи композиційних та геометричних форм є потужним засобом художньо-образної виразності внутрішнього середовища громадських приміщень. Інтер'єр готелю, виконаний з урахуванням семіотики української орнаментики, набуває виражених етнічних рис, укріплюючи народні історико-культурні традиції окремого регіону. Ще здавна сформувався набір основних геометричних мотивів та їх комбінації, що характеризують ті чи інші символічні ознаки. Окрім того, прості геометричні фігури, що формують орнаментальні мотиви, також мали певний зміст.

Не менш важливим ідентифікатором народного мистецтва є *використання традиційних матеріалів*. До них відносяться: дерево, камінь, натуральні клеї, каучук, пробка, повсть, шовк, бавовна, натуральна шкіра, натуральна оліфа, солома та ін. Народні архітектурно-будівельні традиції, художні промисли та ремесла базуються на використанні природних матеріалів та екологічних технологій.

Колір є потужним засобом формування художньої образності інтер'єру національно орієнтованого готелю. Він формує народний колорит середовища, виявляє зв'язок певних явищ і предметів. В народному мистецтві традиційно зберігається зв'язок кольору з формою, значенням, міфологією, обрядами, релігією. Символіка кожного з кольорів неоднозначна: при їх поєднанні у колірних гамах з'являються напружені контрасти і гармонійні узгодження, насичені й ослаблені барви.

Одним із головних засобів забезпечення комфорту в інтер'єрі є *освітлення*. Рациональне освітлення залежить від типу приладів і засобів, що використовуються для візуального збільшення, звуження або розширення простору, виділення композиційних акцентів, тощо. Іноді й сам освітлювальний прилад, маючи естетично привабливий та принципово цікавий вигляд, може виконувати й декоративну функцію.

До основних *принципів інтеграції* традиційних засобів виразності в сучасну систему предметно-просторового середовища готелів в етностилістиці Українських Карпат належать: точне або часткове наслідування традиційного інтер'єру; використання автентичних декоративно-прикладних та канонічних елементів народного вжитку; принцип стилізації.

Принцип наслідування полягає у повній або частковій формі копіювання певних ознак народного будівництва, меблювання, декорування, тощо. Характерною рисою наслідування є використання традиційних матеріалів. Зазначений принцип дає змогу максимально точно передати атмосферу традиційного готелю, створюючи самобутній образ внутрішнього середовища.

Принцип використання автентичних елементів народної творчості здатен привнести дух історико-культурних традицій в сучасний інтер'єр. Традиційні меблі, килими, рушники, скатертини, вази, декоративний посуд – усе це, стаючи частиною предметно-просторового середовища сучасного готелю, грає неабияку роль у створенні середовища національно орієнтованого громадського закладу.

Принцип стилізації полягає у виявленні найбільш характерних історико-культурних рис та художніх прийомів традиційного інтер'єру й перенесення їх візуально-образних якостей в середовище сучасного готелю. В даному випадку доцільне використання сучасних матеріалів та технологій.

Але важко сказати, що лише саме декорування поверхні інноваційного елемента традиційним орнаментом, це є дизайн. Такий підхід для творення національної ідентичності в дизайнерській культурі багато в чому непродуктивний, бо занадто примітивний. При поєднанні інноваційних дизайнерських рішень із традицією остання має відтворюватися на глибинному рівні. [1; 9] Тим не менш, перевагою означеного методу є баланс між намаганням створити атмосферу з

духом традицій та збереженням рівня комфорту, що відповідає сучасним нормам, до яких вже встиг звикнути соціум.

Задля досягнення високого рівня художньо-образної виразності в інтер'єрі готелів, зазначені принципи можуть бути використані в проектній практиці й у поєднанні один з одним. Так, у стилізований під традиційний для українців гостьовий заклад, простір готелю може включати в себе автентичні вироби декоративно-прикладного мистецтва, традиційні меблі, предмети народного вжитку, тощо.

ВИСНОВКИ

Виявлені характерні прийоми вираження художньої мови (планування, колір, орнамент, матеріал, освітлення) визначаються як змістова основа формотворення художнього образу традиційних закладів готельного типу. Запропоновані основні принципи застосування історико-культурного надбання в сучасному проектуванні направлені на підвищення рівня соціокультурної ідентифікації інтер'єрів готелів в етностилістиці Українських Карпат.

ЛІТЕРАТУРА

1. Абизов В. А. Методологічні засади створення етнодизайну середовища/ В. А. Абизов // Теорія та практика дизайну: Збірник наукових праць / Мистецтвознавство – Київ : «Компрінт», 2016. – Вип. 9. – с. 3–10
2. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво / Є. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М. Є. Станкевич. – Львів : Світ, 1993. – 272 с.
3. Громнюк А. І. Етнічні мотиви в архітектурі сучасних інтер'єрів підприємств громадського харчування : дис. канд. арх. наук : 18.00.01 / Громнюк Адріана Ігорівна – Львів, 2016. – 274 с.
4. Abyzov Vadym. Systematic and Structural Foundations for Historical - Cultural Identity of the Architectural Environment of Modern Cities // ARCHITECTURE IN THE FORMING OF CITIES, 2016, Wroclaw, 2016, p. 69–82

RUDYNSKA H.

MEANS OF ART-FIGURATIVE EXPRESSIVENESS OF HOTEL INTERIORS IN THE ETHNIC STYLE OF UKRAINIAN CARPATHIANS

The typical methods of expression of the artistic language (color, ornament, material, lighting) are described, which are defined as the content basis for creating the artistic image of traditional hotels. The means of art-figurative expressiveness of hotels interiors in the ethnic style of Ukrainian Carpathians are determined. The basic principles of integration elements of Ukrainian folk life in the modern subject-spatial environment of hotel establishments are offered.

Key words: means of artistic expression, interior design, hotels, traditions, ethnostyle, Ukrainian Carpathians.